

Sygn. akt V CSK 266/14

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa L. D.
przeciwko T. [...] Sp. z o.o. w K. oraz M. [...] Sp. z o.o. w W.
z udziałem interwenienta ubocznego [...] Towarzystwa Ubezpieczeń S. A. w Ł.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 grudnia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej M. [...] Sp. z o.o. w W.
od wyroku Sądu Okręgowego w Ś.
z dnia 19 grudnia 2013 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1200 (jeden tysiąc dwieście) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna może zostać przyjęta do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Wymienione, kwalifikowane przesłanki wskazują, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione jedynie wtedy, gdy realizuje ona swą funkcję publicznoprawną, pozostawiając interes prywatny strony na drugim planie. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia i jego kognicja na tym etapie postępowania kasacyjnego nie obejmuje oceny zasadności samych podstaw skargi kasacyjnej.

Pozwana Spółka, jak wynika z wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołała przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1, 3 i 4 k.p.c., to jest występowanie istotnego zagadnienia prawnego, nieważność postępowania a także oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Analiza treści tego wniosku i jego uzasadnienia nie daje podstaw do stwierdzenia, że wymienione przez skarżącą przesłanki w sprawie wystąpiły.

Jeżeli za zagadnienie prawne uznać wątpliwość wyrażoną przez skarżącą w pytaniu: „na ile sąd drugiej instancji może samodzielnie i de facto jedynie w uzasadnieniu uzupełnić rażące braki proceduralne i w ustaleniach faktycznych sądu pierwszej instancji, nadto przy uzupełnieniu tym nie prowadząc własnego postępowania dowodowego”, to niezależnie od tego, iż tak ujęte zagadnienie nie sposób poczytać za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu pkt 1 art. 398⁹ § 1 k.p.c. (obowiązujące standardy przy tej przesłance – por. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2012 r. I CSK 10/12, z dnia 16 listopada 2010 r. I UK 235/10, z dnia 10 kwietnia 2014 r. IV CSK 623/13 - nie publ.), to zauważyć należy, że skarżący przeoczył obowiązującą nadal, mimo częściowo zmienionego stanu prawnego, uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu

Najwyższego z dnia 23 marca 1999 r. III CZP 59/98 (OSNC z 1999 r. nr 7-8, poz. 124). W uchwale tej, mającej moc zasady prawnej, Sąd Najwyższy stwierdził, że sąd drugiej instancji może zmienić ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wydania wyroku sądu pierwszej instancji bez przeprowadzenia postępowania dowodowego uzasadniającego odmienne ustalenia, chyba że szczególne okoliczności wymagają ponowienia lub uzupełnienia tego postępowania. Niewątpliwie zatem uchwała ta stanowi wystarczającą odpowiedź na wątpliwości skarżącego wyrażane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania co do kompetencji sądu drugiej instancji czynienia w sprawie dalszych ustaleń faktycznych, skoro kompetencja ta obejmuje uprawnienie do zmiany takich ustaleń. Kompetencja ta wynika także z obowiązującego modelu apelacji pełnej co oznacza, że sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę (a nie jak Sąd Najwyższy – skargę kasacyjną) i jeżeli nie prowadzi własnego postępowania dowodowego, czyni to w granicach zebranych dowodów (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów SN z dnia z dnia 31 stycznia 2008 r. III CZP 49/07, OSNC z 2008 r., nr 6, poz.55).

Za nietrafne poczytać należy stanowisko skarżącej Spółki o nieważności postępowania przed Sądem drugiej instancji wywołanego, jak skarżąca dowodzi, wadliwym uzasadnieniem wyroku Sądu pierwszej instancji co pozbawiło ją możliwości obrony jej praw ponieważ nie mogła prawidłowo skonstruować zarzutów apelacji, a następnie skargi kasacyjnej. Wadliwe uzasadnienie sądu nie skutkuje nieważnością postępowania, w postaci pozbawienia możliwości obrony praw strony, w żadnej instancji. Podważanie w apelacji wadliwych, w ocenie strony, ustaleń faktycznych za pomocą zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego jest oczywiście dopuszczalne bez względu na poprawność uzasadnienia sporządzonego przez sąd, a twierdzenie o niemożności, z powodu wadliwego uzasadnienia, skonstruowania takich zarzutów apelacji, przedstawia się jako nieporozumienie. Na etapie skargi kasacyjnej podważanie ustaleń faktycznych, w szczególności przez kwestionowanie prawidłowości oceny dowodów, nie jest dopuszczalne (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), ale zarzuty w ramach drugiej podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) właściwie sformułowane mogą, jeżeli okażą się uzasadnione, skutkować uchyleniem zaskarżonego orzeczenia, co

postawi sąd powszechny przed koniecznością ponownego czynienia ustaleń faktycznych. Jest to jednak etap badania podstaw kasacyjnych, a nie etap przedsądu. Na etapie zaś przedsądu odrzucić należy, jako chybiony, pogląd skarżącej o nieważności postępowania.

Nietrafne jest również stanowisko skarżącej o wystąpieniu przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Z uzasadnienia wniosku wynika, że oczywistą zasadność skargi skarżąca wiąże z „pierwszym zarzutem kasacyjnym”. Jeżeli chodzi tu o przytoczone wyżej, sformułowane przez skarżącą zagadnienie prawne, to zauważyć należy, że podnosząc, iż w sprawie występuje istotne zagadnienia prawne nie można równocześnie twierdzić, iż w ramach tych samych przepisów doszło do takiego rażącego naruszenia prawa, że spełniona została przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Jest to błąd logiczny, albowiem gdy wchodzi w rachubę zagadnienie prawne skarga kasacyjna nie może być równocześnie oczywiście uzasadniona.

Jeżeli natomiast skarżąca zarzucaną oczywistą zasadność skargi wiąże z nieważnością postępowania, to biorąc pod uwagę, że nieważności postępowania przed sądem drugiej instancji z przyczyn wskazanych przez skarżącą być nie mogło, nie ma żadnych podstaw do podzielenia stanowiska skarżącej co do oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Dodatkowo należy wskazać, że nietrafne są twierdzenia skarżącej o dopuszczalności podważania w skardze kasacyjnej ustaleń faktycznych. Przeczą temu powołane już wyżej, obowiązujące od 6 lutego 2005 r., przepisy kodeksu postępowania cywilnego. Powołane w skardze kasacyjnej orzeczenia Sądu Najwyższego zapadły w poprzednio obowiązującym stanie prawnym.

W świetle powyższego należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z § 6 pkt 6 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej

udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

[aw]